MUZISCHE OPVOEDING

DEELASPECT MUZIEK

Coaching Muzische Vorming - deelapect muziek
Wim Vanderwaeren @ De Parel - Heusden

Liedbeluistering + verwerking E. Grieg – Peer Gynt suite.

Door Wim Vanderwaeren

Bedoeling.

In deze les luister je naar het lied 'In de Hallen van de Bergkoning van E. Grieg. Laat kinderen proeven, smaken, smullen van de muziek door hun fantasie te prikkelen. Ik wil met deze fiche vooral 4 grote doelen bekomen :
– leer kinderen naar klassieke muziek luisteren, leer hun fantasie ontwikkelen bij het beluisteren en laat de fantasie de vrije loop !
– Opstellen van een musicogram (grafische voorstelling van het muziekstuk)
– Koppelen van een ritmische spreektekst op de muziek.
– Speelse verwerking op het lied (gebaseerd op Klara4Kids – Ezels en elfen)

Welke doelen worden nagestreefd in deze les ?

B1. Ik kan geconcentreerd bekijken, beluisteren …

B1. Ik sta open voor muzische prikkels van buitenaf.

B1. Ik herken en ervaar klankverschillen en muzikale tegenstellingen via beweging.

B8. Ik treed kunstwerken open tegemoet.

C1. Ik tracht expressief te lezen, spreken en schrijven.

C1. Ik neem deel aan allerlei soorten van gesprekken en dramatische werkvormen.

C2. Ik experimenteer met mijn stem.

C2. Ik pas verbale en nonverbale spelvormen toe en experimenteer.

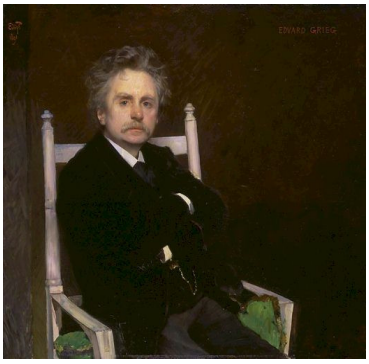

Benodigdheden.

Het lied.
Een goede versie vind je gratis op
http://www.youtube.com/watch?v=xrlYT-MrVaI
Zoek anders bij Edward Grieg, opus 46, deel 4.
Bord, krijt, ritmische spreektekst.

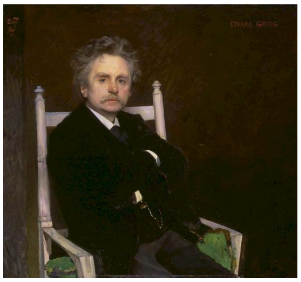

Lesgang.

Vooraf enkele didactische tips.

- *Leer leerlingen luisteren naar muziek … klassiek muziek is niet saai, niet vervelend, maar kan juist een ernstige meerwaarde in het klasgebeuren betekenen. Je kan ook klassieke muziek gebruiken tijdens tussendoortjes of als achtergrond bij een les beeldende opvoeding. Kinderen zijn van nature uit niet afkerig van klassieke muziek en zullen deze, zonder de vooroordelen die eventueel volwassenen hebben, met een open visie benaderen. Het is aan ons om hen hiervoor ook warm te maken. De suite Peer Gynt van E. Grieg is wat dit betreft zeer laagdrempelig en uitstekend geschikt om als eerste luisteroefening te gebruiken.*

Poog te vermijden dat leerlingen gebaren gaan maken, zoals strijkers nabootsen en dergelijke… dat brengt de anderen toch maar uit hun concentratie .

Eerste beluistering. Laat kinderen erbij fantaseren. Wat hoor ik ? Wat stel ik me voor ?
Vermeld de term trol. Koppel aan Noorwegen.

Tweede beluistering. Laat kinderen verwoorden wat ze horen, specifiek bij de muziek.

We beginnen er aan
1. Start de muziek en volg even de aanwijzingen:
• **00:00** - De hoorn speelt een lange noot
• **00:05** - De laagste strijkinstrumenten van het orkest spelen heel
traag de melodie
• **00:14** - De laagste houtblazers spelen dezelfde melodie
• **00:22** - De lage strijkers spelen opnieuw de melodie, ze tokkelen
op hun snaren

Muzische vorming is meer dan muziek of knutselen. Probeer alles met elkaar te linken !

• **00:30** - Nu weer de houtblazers... zet de cd maar even op stop.
2. Je hebt nu al 4 keer bijna dezelfde melodie gehoord, zo gaat het
nog een hele tijd door. Start de cd opnieuw van bij het begin en
tel hoeveel keer de melodie gespeeld wordt tot wanneer het koor
begint te zingen (op 01:37). Schrijf het antwoord in je werkschrift.
3. Luister nog even hoe het koor zingt. Klinkt het: verlegen, plechtig,
vriendelijk, boos, vrolijk, verdrietig, dreigend...?
Kies één van de woorden of heb jij nog een ander idee.
Schrijf je antwoord in je werkschrift.
4. Eigenlijk zijn het trollen die heel boos zijn en hun slachtoffer
vastgrijpen: “Grijp hem, sla hem, hij moet met ons naar koning
Trol!”. Al eens nagedacht hoe een trol stapt, loopt of handelt?
5. Start de cd opnieuw van bij het begin en stap rond zoals een
trol. Wanneer de melodie wordt herhaald, mag je de beweging
veranderen... Gebruik ook je armen, handen, vingers, hoofd,
schouders... Denk er aan: je bent een trol.

“Uit Klara4Kids”

Derde beluistering. Stel een musicogram op. Zie verdere bijlage. Elk stukje laat je verwoorden als deel A of deel B. Let op de herhalingen. Let ook op de accenten op het einde. Duid dit aan als een ander deeltje.

Vierde beluistering. Koppel er een ritmische spreektekst aan. Mogelijks kan je de groepen ook in 2 verdelen en een dreigende trollendans naar elkaar toe uitvoeren.
Ik kan begrijpen dat dit teveel is voor een lesuur. Je kan dit ook rustig opsplitsen in anderhalf lesuur, of enkel de speelse verwerking erop doen, of enkel musicogram met ritmische spreekteksten erbij !

Nog wat achtergrondinfo.

Edvard Hagerup Grieg (Bergen, 15 juni 1843 – aldaar, 4 september 1907) was een Noors componist en pianist uit de Romantiek. Door werken als het Pianoconcert in a mineur, de Lyrische Stukken voor piano, de Liederen en de Peer Gynt-suites geldt hij als de belangrijkste Noorse componist. Grieg werd ook wel "de Chopin van het Noorden" genoemd.

Peer Gynt is een toneelstuk geschreven door Henrik Ibsen, uit 1867. Samen met de toneelmuziek van Edvard Grieg geschreven voor de première in 1876 (tijdens concerten uitgevoerd als de Peer Gynt Suite), is het toneelstuk erg beroemd geworden.

In opdracht van de Noorse regering had Ibsen een rondreis gemaakt door de Ronde Bergen om daar verhalen van het volk op te tekenen. In het dorp Vinstra schreef Ibsen de avonturen van de historische Peer Gynt uit de mond van de bergbewoners. Daar is ook het graf van Peer Gynt.

Later, in Rome, schreef Ibsen aan de hand van zijn aantekeningen het toneelstuk. Het notitieboekje met de aantekeningen is te bezichtigen in een museum in Noorwegen.

Het hoofdthema van het verhaal van Peer Gynt is de al dan niet opzettelijke verwarring van leugen en waarheid door Peer. Al in de eerste dialoog van het stuk noemt Aase, Peers moeder, hem een leugenaar, waarop Peer zegt: "Het is de waarheid." Hiervoor heeft Peer een lange monoloog met een steeds sterker verhaal over zijn belevenissen in de bergen.

Peer begint in het stuk als een opschepperige, onbezorgde leugenaar. Een ontwapenende sympathieke kwajongen. Als tegenkant is er de gewetenloze egoïst die zich vormt en ontwikkelt in zijn fantasiewereld, maar ook daarbuiten aanwezig raakt.

Peer Gynt is een fantasierijke Noorse jongen die in een bekrompen Noors dorp woont, samen met zijn moeder Aase, in armoede op een vervallen boerderij. Teleurgesteld in de leugens van haar zoon en haar armoedige bestaan wenst ze zichzelf dood, net als haar man. Peer schrikt daarvan en belooft zijn moeder dat hij keizer zal worden. Zij lacht daar schamper om en oppert dat Peer beter met zijn rijke buurmeisje Ingrid had kunnen trouwen. Maar Ingrid trouwt de volgende dag met Mads Moen. Peer gaat naar de bruiloft, waar hij Solveig, dochter van een predikant, ontmoet. Haar moeder ziet er echter op toe dat hij niet aan haar komt. Hij besluit dan maar om Ingrid te ontvoeren. Ze brengen een passionele nacht door in de bergen. Peer wordt voor deze schanddaad verbannen uit het dorp. Als hij in de bergen dwaalt, besluiten zijn moeder, Solveig en haar vader om hem te gaan zoeken.

In de bergen ontmoet hij de dochter van de trollenkoning. Door rijkdom en macht verblind, wil hij haar huwen en zal hij ook een trol worden. Vlak voor dat Peer daadwerkelijk een trol wordt ontsnapt hij, wakker geschud door het christelijke geluid van de kerkklokken in de verte. Het menselijke motto "wees jezelf" heeft hij dan wel al ingeruild voor het trollenmotto: "wees voor jezelf (egoïstisch)."

In de hallen van de bergkoning. (E. Grieg)

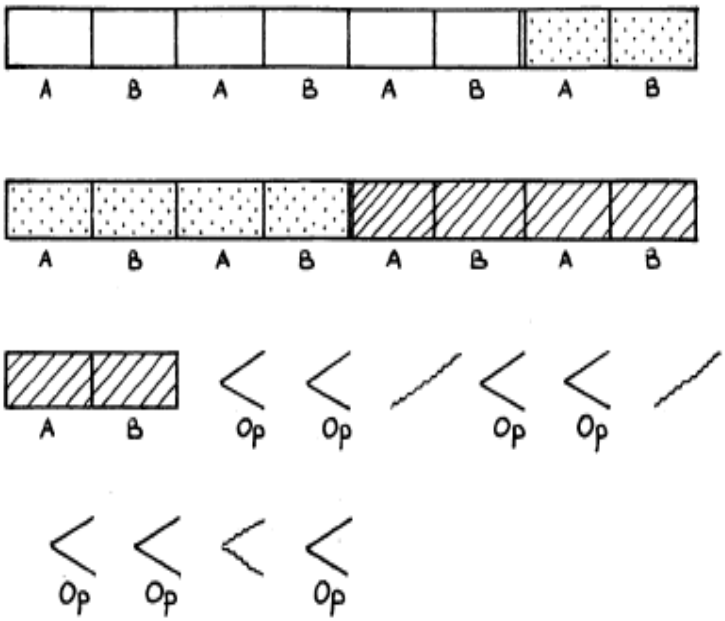

A : Spoken komen dichterbij, dichterbij, dichterbij.
Spoken komen dichterbij, zij luisteren naar mij.

B : Uit hun sloten, uit hun graf, komen zij, komen zij.
Wie niet in zijn bedje ligt die is er nu wel bij.

Op : Ingepast !

: Wie niet weg is, is gezien.

Ingescande grafische partituur !